

story remains the same. This interpretation fully covers the characters, settings, behavior and primary emotions. The animators were the most successful in creating the look of Cruella De Vil. A gray skin tone, disheveled black and white hair, a long elegant black dress, a huge fur coat, a pink cigar and disgusting green smoke – even surpassed the literary original where is indicated:

“And a tall woman came out onto the front-door steps. She was wearing a tight-fitting emerald satin dress, several ropes of rubies, and an absolutely simple white mink cloak, which reached to the high heels of her ruby-red shoes. She had a dark skin, black eyes with a tinge of red in them, and a very pointed nose. Her hair was parted severely down the middle and one half of it was black and the other white-rather unusual” [5].

The second adaption to which we would like to draw attention is rather a new one “102 Dalmatians” (2000). From the original book, creators just pulled out the main idea and extended it with a lot of new characters, changed the timeline and modernized it. Some new thoughts such as the value of rethinking your actions and the awareness of human helplessness were developed in the film. Especially in this interpretation, we can trace the art of using colour symbolism. You always have a choice to be on a white side or on a black one.

Color meanings stem from psychological effects, biological conditioning and cultural developments. Some color meanings are deeply rooted in our brains because they’re visible all around us, like red as the color of fire being associated with warmth or green with nature [4].

A children's novel “The Hundred and One Dalmatians” by Dodie Smith does not lose its popularity to these days because of the eternal problems that always bother humanity. The main idea of Dodie Smith will be passed down from generation to generation, only the characters, structure, settings, narrative techniques and meanings of tools will be changing, as it has been to this day.

REFERENCES

1. Atlas N. (2018). Dodie Smith, Author of the 101 Dalmatians & I Capture the Castle. URL: <https://www.literaryladiesguide.com/author-biography/smith-dodie/> (дата звернення 21.04.2022)
2. Brady B. (1994). Principles of adaptation for film and television. URL: <https://www.amazon.com/Principles-Adaptation-Film-Television-Brady/dp/0292708076> (дата звернення 05.05.2022)
3. Kuhn A., Westwell G. (2020). "Adaptation" in A Dictionary of Film Studies. Oxford University Press. URL: <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780199587261.001.0001/acref-9780199587261-e-0007> (дата звернення 16.04.2022)
4. Lundberg A. (2009). Colour meanings and then art of using colour symbolism. <https://99designs.com/blog/tips/color-meanings/> (дата звернення 29.04.2022)
5. Smith D. (1956). The Hundred and One Dalmatians. URL: https://onlinereadfreenovel.com/dodie-smith/36877-the_101_dalmatians.html (дата звернення 18.03.2022)

Марухняк О. І.

група АМ-42

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Ладика О. В.

КЛЮЧОВІ КОНЦЕПТИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІНГВОКУЛЬТУРИ

Сучасні українські лінгвісти активно займаються дослідженням концептів – базових одиниць культури, які несуть в собі певні способи концептуалізації світу і водночас привертають неабияку увагу. Зрозуміло, що кожна нація по-своєму сприймає навколишній світ і творить національну картину світу, що відображає суспільні норми, погляди, цінності. Відповідно метою науковців є детальний аналіз сформованого бачення народу на різних

етапах історичного розвитку, яке втілене, перш за все, в споконвічному надбанні людей – мові. Семантична інформація основного засобу комунікації розкриває не тільки значення слів, але й відображає особливості мислення, почуттів, вчинків, поведінки народу, тобто допомагає краще зрозуміти спосіб життя народу, його культуру в певній епосі.

Вивчення структури та змісту українських концептів дає змогу виявити та глибше усвідомити цінності, переконання, якими керувались наші предки. Для дослідження було взято декілька концептів, а саме *серце, душа, земля, мати, воля*. Основними критеріями відбору слугували загальнонавчальність та частотність у формуванні фразеологічних одиниць.

Концепт *серце* являється джерелом і концентрацією усіх відчуттів, емоцій та переживань, що супроводжує різноманітне виявлення стану або настрою. Сміслові компоненти концепту можна продемонструвати на прикладі його вживання у прислів'ях та приказках: 1) емоційний стан (ЕС) хвилювання (*серце тремтить, не на місці*), 2) ЕС страждання (*крається серце, нис*), 3) ЕС страху (*серце захололо, ледве не вискочить*), 4) ЕС передчуття (*серце віщує, з важким серцем*), 5) відчуття смерті (*серце перестало битися, мре*), 6) відчуття життя (*серце прокинулося, серце б'ється*), 7) почуття кохання (*серце тьохкає, всім серцем*), 8) риси характеру людини (*велике серце, без серця*) [1].

Вищезгаданий концепт інколи порівнюють з концептом *душа*, адже останній також є центром переживань та емоцій, але між ними є суттєва різниця. В першу чергу, вона полягає в нематеріальній сутності концепту *душа*, який відповідно сконцентровує у собі менше семантичне коло [1]. Народна мудрість трактує концепт *душа* як божественну сутність, яка відлітає після смерті людини у небо «духовний верх» (*душа вилітає, душа покинула*). В той час *серце* показано як частину тіла, яка після смерті потрапляє до землі, тобто «до низу» (*серце опинилося у п'ятах, серце впало*).

Концепт *земля* перебуває в осерді певних областей фразеологічної картини світу, має статус надзвичайно важливого для розуміння культури. Його ознаки можна детальніше розглянути, взявши до уваги фразеологічні словосполучення: 1) пристановище після смерті (*лежати в землі*); 2) підтримка (*земля тікає з-під ніг*); 3) охорона (*ладний провалитися крізь землю*); 4) певна територія (*за тридев'ять земель*); 5) реалістичність (*відриватися від землі*); 6) крах, ганьба (*зрівняти з землею*); 7) обов'язковість (*дістати з-під землі*); 8) важка праця (*зрошувати потім землю*); 9) несподіваність (*як із-під землі вирости*) [3].

Слово *мати* дуже часто зустрічається в мовленні українців, тому що займає одне з центральних місць у світогляді українського народу. Тоді як концепт *мати* є репрезентантом (представником) макроконцепту *родина* чи *жінка* [2]. Надбання української народної творчості повністю розкривають потенціал концепту *мати* і його особливості: 1) унікальність матері, її важливу роль у долі людини (*На світі знайдеш усе, крім рідної матері*), 2) ступінь сприйняття материнської кари дитиною (*Мати однією рукою б'є, а другою гладить*), 3) різна оцінка потреби батька й матері (*Батько – не мати, не поцілує і не приголубить*), 4) необхідність шанобливого ставлення до матері (*Шануй батька й неньку, то буде тобі скрізь гладенько*), 5) потреба піклуватися про неї у старості (*Хто матір забуває, того Бог карає*).

Символ найвищої, незбагненої сили, яка впливає не лише на людину протягом її життя, а має владу і над надістотами (богами), і над представниками потойбічного світу втілює в собі концепт *доля*. Він охоплює певні ознаки, які можна побачити при аналізі українських прислів'їв та приказок: 1) дохристиянське вірування – божество-неминучість, фатум (*Не так сталося, як гадалося*), 2) талант (*Не та сирота, що роду нема, а та сирота, що долі не має*); 3) народнопісенне звертання до коханої людини, 4) бажане, щасливе життя (*Не родись багатий та вродливий, а родись при долі та щасливий*); 5) щастя-доля (*жити і Бога, доленьку хвалити, доля (фортуна) послужила*) [4].

Проаналізовані концепти не є межою дослідження української мовної та національної картин світу, однак їхнє трактування допомогло простежити загальну тенденцію національних особливостей українського народу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гавриченко А. «Серце» як ключовий концепт української лінгвокультури. URL: <https://synopsis.kubg.edu.ua/index.php/synopsis/article/view/78> (дата звернення: 18.09.2021).
2. Калько В. Вербальна репрезентація концепту «Мати» в українських пареміях. URL: <http://eprints.cdu.edu.ua/3043/> (дата звернення 18.09.2021).
3. Огар . Вербалізація концепту «Земля» у фразеологічній та паремійній картинах світу. URL: https://dspu.edu.ua/native_word/wp-content/uploads/2016/04/2012-28.pdf (дата звернення 19.09.2021).
4. Шарманова Н. Концепт «Доля» як засіб лінгвалізації буття. URL: http://movoznavstvo.com.ua/download/pdf/2009_3/26.pdf (дата звернення: 19.09.2021).

Мельник А. О.

група Англ-31

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Єфремова Н. В.

ДАФНА ДЮ МОР'Є ЯК МАЙСТР ПСИХОЛОГІЧНОГО ПОРТРЕТУ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ «РЕБЕККА»)

Дафна дю Мор'є широко відома своїми готичними романами та оповіданнями. Не зазнавши впливу літературної моди свого часу, вона писала прості оповідання, які прищеплювали читачеві любов до пригод, фантазії, чуттєвості та таємниці [6].

Світову популярність письменниці приніс роман «Ребекка», написаний у 1938 році. Роман став класикою сучасної літератури та вплинув на культуру ХХ століття. Зокрема, він був неодноразово екранізований, адаптований для театральної постановки та мюзиклу. До роману було написано кілька продовжень, і він ліг в основу навчальної програми з вивчення англійської літератури у США. Він перекладений багатьма мовами світу і постійно перевидається [1].

Актуальність теми дослідження зумовлена зростанням інтересу науковців до психологічного мапування англійської літератури. Оскільки Дафна дю Мор'є є визнаним майстром психологічного портрету, виникає потреба у детальному висвітленні цієї теми на матеріалі роману «Ребекка».

Об'єктом дослідження є психологічні портрети головних героїв роману Дафни дю Мор'є «Ребекка».

Метою дослідження є аналіз роману Дафни дю Мор'є «Ребекка» з огляду на особливості відображення психологічних особливостей характерів його героїв.

Художній твір, як естетичний феномен, здійснює потужний вплив на читача в основному через його емоції. Проникнення у внутрішній світ героїв, у їхні відчуття та переживання переводить читача у психологічну площину літературного твору та допомагає краще відчувати зображуване [2, с. 110]. За словами В. Фащенко, «психологізм – універсальна, родова якість художньої літератури. Його предметом є відображення внутрішньої єдності психічних процесів, станів, властивостей і дій, настроїв і поведінки людини, а також соціальних груп і класів [4, с. 57]. Отже, психологізм – це відображення або передача внутрішнього світу та настрою героїв. Психологізм сучасної англійської прози маніфестує себе переважно в дискурсі «плину свідомості» [3, с. 37]. Цей літературний прийом відображає думки людини у дещо хаотичному вигляді, що дозволяє краще зрозуміти її сприйняття довкілля та внутрішній світ.

У кожному творі Дафна дю Мор'є зображає героїнь, наділених величезною внутрішньою силою. Її героїні створюють взірець для сучасних романів: мовчазні, загадкові, ті, що зберігають якусь таємницю. Декорації романів створюють ідеальний фон для драматичних подій, які так дивують читачів. Романи авторки висвітлюють настрої,